

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 3.184.08

**Inventaris van de Burgerlijke Stand der gemeente
Rijswijk: huwelijksbijlagen [Buitenlandse Akten],
1945-1993**

Versie: 03-03-2020

BELANGRIJKE OPMERKING VOOR DE GEBRUIKER: Dit archief is overgebracht naar het
Rijksverzameldepot te Emmen en is alleen daar ter inzage.

H.H. Vlasbloem

Nationaal Archief, Den Haag 2009

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	8
De verwerving van het archief.....	8
Inhoud en structuur van het archief.....	9
Inhoud.....	9
Wenken voor het onderzoek in de archieven.....	9
Verantwoording van de bewerking.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Publicaties.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11
Bijlagen.....	13
Bijlage: Gemeentelijke herindelingen in het arrondissement 's-Gravenhage.....	13

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Burgerlijke Stand Rijswijk: Huwelijksbijlagen [Buitenlandse Akten] [periode 1945-1993]

Archiefbloknummer:

37289

Omvang:

12 inventarisnummer(s) 0,30 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Burgerlijke Stand te Rijswijk

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Bij de huwelijksaangifte (ondertrouw) moesten de aankomende echtelieden bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand een aantal bescheiden inleveren waaruit zou blijken dat er tegen het voorgenomen huwelijk geen wettelijk bezwaar bestond. Deze bescheiden (o.a. uittreksels van geboorte- en overlijdensakten, medische verklaringen) staan bekend als de "huwelijksbijlagen". Dit archief bevat dergelijke bescheiden, voor zover opgemaakt in het buitenland - met inbegrip van de voormalige Nederlandse koloniën (Nederlands-Indië, Suriname en de Nederlandse Antillen) - en ingediend bij de Burgerlijke Stand te Rijswijk.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig beperkt openbaar (B). Volgens regels Burgerlijke Stand geldt de beperking voor overlijden voor 50 jaar, huwelijk 75 jaar en geboorte 100 jaar. Voor tienjaarlijkse klappers geldt het laatste jaar als jaar van vervallen beperking.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele archiefbescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Burgerlijke Stand Rijswijk: Huwelijksbijlagen [Buitenlandse Akten] [periode 1945-1993], nummer toegang 3.184.08, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, BS Rijswijk Huw. Bijl. 1945-1993, 3.184.08, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

Voordat tot de voltrekking van een huwelijk kan worden overgaan, moeten de bruid en bruidegom hun voornemen om te trouwen officieel kenbaar maken, door het doen van huwelijksaangifte aan de ambtenaar van de Burgerlijke Stand. Dit wordt in het dagelijks leven 'ondertrouw' genoemd. Bij deze huwelijksaangifte worden de onderstaande wettelijke documenten vereist, op grond van artikel 44 van het Burgerlijk Wetboek. Deze documenten worden ook wel "huwelijksbijlagen" genoemd en gebruikt door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand om de huwelijksakte op te kunnen opmaken.

In een standaard voorgeschreven map van karton met aan de buitenkant het opschrift huwelijksbijlagen en binnenin een staat van mogelijk aanwezige documenten bewaarde de ambtenaar van de Burgerlijke Stand o.a. de onderstaande documenten:

- uittreksel uit de geboorteakte
- uittreksel uit de overlijdensakte van de vorige echtgenoot
- uittreksel uit de akte van inschrijving van echtscheiding
- uittreksel uit de overlijdensakte van de vader
- uittreksel uit de overlijdensakte van de moeder
- uittreksel uit de akte van huwelijks toestemming van de bruid/bruidegom
- afschrift van het proces-verbaal van tussenkomst kantonrechter
- bewijs van gedane huwelijksafkondigingen

De huwelijksakten vormen een authentiek, uniek en onbetwistbaar bewijs van het gesloten huwelijk. Maar ook van de andere belangrijke rechtsfeiten in 's mensen leven zoals geboorte, echtscheiding en overlijden worden akten (in tweevoud) opgemaakt. Een ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de gemeente waarin het voornoemde feit heeft plaatsgevonden, legt deze in een akte vast. Akten van dezelfde soort worden gebonden. Deze banden vormen samen de serie 'registers van de Burgerlijke Stand'. De Burgerlijke Stand is in het grootste deel van Nederland door keizer Napoleon Bonaparte met de invoering van de Code Napoleon op 1 maart 1811 verplicht gesteld.

De registers van de Burgerlijke Stand worden om veiligheidsredenen in tweevoud opgemaakt. Het eerste exemplaar is het origineel en het tweede exemplaar "dubbel" (of duplicaat). De dubbel heeft een beveiligingsfunctie en een bewijsfunctie. Het dubbel maakt reconstructie van het origineel mogelijk indien deze door calamiteiten zoals brand verloren gaat of niet meer goed te raadplegen is. Het eerste exemplaar werd in het gemeentehuis bewaard en naar 76 jaar overgebracht naar een gemeentelijke archiefbewaarplaats. Het tweede exemplaar, de dubbele werd met de bijlagen, waaronder de huwelijksbijlagen door de griffier van de rechtbank 50 jaar op de griffie bewaard. In de praktijk gebeurde dit vaak onder ongunstige omstandigheden in kelders of op zolders van gerechtsgebouwen.¹

Op 1 januari 1990 (Staatsblad 1989 nummer 351) verviel voor de griffiers de taak om de naar de griffie overgebrachte dubbele registers van de Burgerlijke Stand en haar bijlagen, waaronder de huwelijksbijlagen te bewaren en bij te houden. Dit betekende dat de griffier geen afschriften meer behoefde af te geven en kantmeldingen behoefde te plaatsen van latere vermeldingen van rechtsfeiten van het individu (bijvoorbeeld een echtscheiding of adoptie). Ook de controle hierop door het Openbaar Ministerie die binnen een jaar moest geschieden, werd afgeschaft. Het Openbaar Ministerie bleef wel een rol spelen door het geven van een machtiging bij een aanvulling, doorhaling of verbetering van de akten in een register van de Burgerlijke Stand. Dit werd pas afgeschaft bij herziene en

¹ Zie Voorduyn, 1837 pg. 71- art. 16 in wetsontwerp 1823 – uiteindelijk artikel 28 -BW boek I titel 3, artikel 28.

gemoderniseerde voorschriften van titel 4 van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (Staatsblad 1993, 555) en het Besluit Burgerlijke Stand (Staatsblad 1994, 160) op 1 januari 1995, omdat de ambtenaar van de Burgerlijke Stand meer bevoegdheden kreeg.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Bij het bombardement op het Bezuidenhout in Den Haag op 3 maart 1945 zijn de huwelijksbijlagen uit de periode 1843-1944, die werden bewaard in het Haagse Paleis van Justitie en in enkelvoud waren opgemaakt, voorgoed verloren gegaan. Alleen de bijlagen van de gemeente 's-Gravenhage uit de periode 1842 - augustus 1898 zijn gespaard gebleven doordat deze in de kelders waren opgeslagen.

Uit het overbrengen van dit archief blijkt dat de huwelijksbijlagen uit 1942-1944 waarbij één of beide partijen in het buitenland geboren is ook niet verloren zijn gegaan.

Volgens een archiefinspectierapport uit 1971 werden de archieven van de Burgerlijke Stand (registers en huwelijksbijlagen) bewaard in een depot in de kelder en op de eerste verdieping, van het gebouw aan de Jan van Nassastraat 112 te 's-Gravenhage.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is krachtens bepalingen van de Archiefwet overgebracht.

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

WENKEN VOOR HET ONDERZOEK IN DE ARCHIEVEN

De eerste stap die men moet zetten om de huwelijksbijlagen terug te vinden is om eerst de (voormalige) gemeente te achterhalen en dan in de alfabetische indexen, de zgn. tien-jaren tafels van de desbetreffende gemeente het aktenummer en de datum van de huwelijksakten te raadplegen. Deze tien-jaren tafels worden bewaard op het Nationaal Archief of in de regionale streek- of gemeentearchieven.

Vooraf in de jaren zeventig van de vorige eeuw is het aantal gemeenten door gemeentelijk herindelingen sterk teruggelopen. Oude gemeenten werden samengevoegd tot nieuwe gemeenten. In bijlage II is aangegeven welke nieuwe Zuid-Hollandse gemeenten het betrof.

Tot 1943 werden voor het (huidige stadsdeel) Loosduinen in Den Haag nog aparte registers aangelegd. In de periode 1922-1930 heeft men drie series van A, B, C gebruikt. Voor de archivalia uit de periode 1942 -1993 zijn voor de gemeente Den-Haag maar 14 letters gebruikt. Hiervoor is geen verklaring.²

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

De akten die niet in de registers werden opgenomen en de bijlagen moesten na enige tijd worden vernietigd door ambtenaar van de Burgerlijke Stand. Wel werd een bewaartermijn van 18 maanden gesteld, nadat het register was afgesloten.

Bij de circulaire van 18 januari 1988 van het Ministerie van Justitie (HDORR-1437/88) werd lastgegeven de bijlagen van de registers van de Burgerlijke Stand over de periode 1933 tot en met 1985 te vernietigen, behoudens de in het buitenland, daaronder mede begrepen de voormalige Nederlandse koloniën (Nederlands Indië, Nederlandse Antillen en Suriname), opgemaakte bescheiden, alsook de medische verklaringen dat een van degenen, die toestemming tot een huwelijk moet geven, niet in staat is zijn of haar wil te verklaren.

In 1990 (HDORR 20536/890) werd dit uitgebreid met de periode 1986-1989 en de registers van toestemming tot het huwelijk over de periode 1933-1989 en de registers van huwelijksaangiften over de periode 1933-1987.

In 1994 verscheen er een circulaire in de Staatscourant (1994,69) hoe de bescheiden dienden te worden vernietigd.

2 Ook de gemeente kon mij geen verklaring geven (Peter de Ruiter-7 oktober 2008)

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

PUBLICATIES

- Besluit van 24 augustus 1989 tot wijziging van het besluit Burgerlijke Stand “(Staatsblad 1969, 326) in: *Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden* nummer 351.
- *Bijlage 4 - Rapport van de Werkgroep herziening van de regelingen inzake het bewaren van de dubbel van de registers van de Burgerlijke Stand en de bijlagen van die registers*, pg. 22-39.
- Mr. P.C. Breedveld, 'De "dubbelen"' : in *Het personeel statuut*, nummer 3, 1979.
- *Burgerzaken en recht. Vakblad van de Nederlandse vereniging voor burgerzaken*, (NVVB) , 1994-heden.
- J. Kampers, *Inleiding tot de burgerlijke stand* (Alphen a/d Rijn, 1995 en 1998).
- *Maandblad van de inrichting voor de gemeente-administratie van de uitgever N. Samsom N.V. te Alphen aan de Rijn, met als aanhangsel het tijdschrift Burgerlijke stand en bevolking (1934 - 1944). Later Maandblad van N. Samsom N.V., gewijd aan de belangen der gemeente-administratie (geraadpleegd de jaren 1940- 1954).*
- A.J. van der Meer, *Gemeentegrenzen in Nederland. Een juridisch, technisch en Kadastraal onderzoek* (Delft, 2007) proefschrift.
- *Het Personeel Statuut. Orgaan van de Nederlandse vereniging van ambtenaren van de Burgerlijke Stand*, (Nevabs) , 1949-1993.
- J.N.E. Plasschaert, *Burgerlijke stand* (Amsterdam, 2002).
- J.C. Voorduin, *Geschiedenis en beginselen der Nederlandsche wetboeken* (Utrecht, 1837), deel I.
- R.F. Vulsma, *Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister* (Den Haag, 1988).

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

- 1** 1945 aktenummer 24 - 1951 aktenummer 154
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2027](#)
- 2** 1951 aktenummer 172 - 1954 aktenummer 210
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2030](#)
- 3** 1955 aktenummer 6 - 1958 aktenummer 126
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2034](#)
- 4** 1958 aktenummer 141 - 1961 aktenummer 123
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2037](#)
- 5** 1961 aktenummer 128 - 1963 aktenummer 181
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2039](#)
- 6** 1963 aktenummer 184 - 1966 aktenummer 129
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2042](#)
- 7** 1966 aktenummer 147 - 1968 aktenummer 135
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2044](#)
- 8** 1968 aktenummer 152 - 1970 aktenummer 696
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2046](#)
- 9** 1970 aktenummer 697 - 1974 aktenummer 786
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2050](#)
- 10** 1974 aktenummer 830 - 1980 aktenummer 90
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2056](#)
- 11** 1980 aktenummer 101 - 1985 aktenummer 145
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2061](#)
- 12** 1985 aktenummer 188 - 1993 aktenummer 31 AO253
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2069](#)

BIJLAGEN

BIJLAGE: GEMEENTELIJKE HERINDELINGEN IN HET ARRONDISSEMENT 'S-GRAVENHAGE

Voormalige gemeente	Jaar van opheffing	Huidige gemeente
Ter Aar	2007	Nieuwkoop
Benthuizen	2007	Rijnwoude
Berkel en Rodenrijs	2007	Lansingerland
's-Gravenzande	2004	Westland
Hazerswoude	1991	Rijnwoude
Koudekerk aan den Rijn	1991	Rijnwoude
Leimuiden	1991	Jacobswoude
de Lier	2004	Westland
Monster	2004	Westland
Naaldwijk	2004	Westland
Nieuwveen	1994	Liemeer (1994-2007), Nieuwkoop (vanaf 2007)
Nootdorp	2002	Pijnacker-Nootdorp
Rijnsburg	2006	Katwijk
Rijnsaterwoude	1991	Jacobswoude
Sassenheim	2006	Teylingen
Schipluiden	2004	Midden-Delfland
Valkenburg	2006	Katwijk
Voorburg	2002	Leidschendam-Voorburg
Voorhout	2006	Katwijk
Warmond	2006	Teylingen
Wateringen	2004	Westland
Woubrugge	1991	Jacobswoude
Zevenhoven	1991	Nieuwveen (1991-1994), Liemeer (1994-2007), Nieuwkoop (vanaf 2007)
Zwammerdam	1964	Alphen a/d Rijn